

7602
Kristina

Juliana Tammelander, 2:o Augusta Wilhelmina Wallenius (1798 - 1876), vilka båda enligt uppgift vigts med ringen. Fänrik Johan Gustaf Teetgren 1793 - 1836 var bosatt i Kristina.

7. Silfversked, $12\frac{1}{2}$ cm lång, stämplad tre kronor (?), A.C.I(?). Med inristning H : I : T. Har tillhört ovannämnda Teetgren och hans l. fru.

8. Karaffin av grönt glas, åttkantig, med propp 29 cm hög. Åtm. i 50 år i hr Grenmans hem.

9. Litet skrin $8 \times 9 \times 13\frac{1}{2}$ cm, av en med ljusare inlagda ränder. Tillhört hr G:s mormor fru Teetgren, som enligt uppgift skulle fått det i bröllopsgåva.

10. Magisterdiplom för Elias Grenman 1853. Han var född 1827 och lärare i lägre elementarskolan i S. Michel.

7603.

Esineet, jotka amanuenssi A. M.

Tallgren toi kaivausmatkaltaan Turun museolle belokuussa 1919.

Rusko

- Hiomakiven (?) kappale hietakiveä, yksi pinta ehyt, nähtävästi hiottu. Pinnan laajuus 37, 27 mm. Esineen paksuus 28 mm.

Poimittu Ruskon Märttelän kylän Eskolan talon n.s. Kirkkomaan santakuopasta, osuusmeijerin takennuksen lähistöltä. Kuoppa on hyvin suuri. Siitä on aikanaan löydetty 2 veneenmuotoista vasarakirvestä, nyt Turun museossa.

7603

Rusko

2. Suuri joukko poltetun ja melkein polttamattoman saven paloja, maanäytettä ja hiiliä. Saven paloissa on selviä puun painanteen jälkiä ja on joitakuuta kappaleita, joissa on sileä pinta. Kaikissa kappaleissa jotka otettiin esiin in situ, oli sileä puoli alaspäin.

Esineet ovat liedenarinasta(?), joka kaivettaissa tuli esiin Ruskon Märtilän kylän Päijäisten talon läheltä Hiisimäestä, josta ~~x~~ v. 1918 saatiin museoon vaaka ja punnuksia, H.M. 7452:4-6. Ks. kert. top. arkistossa. Arina oli 1,10 x 1,10 m., nelikulmainen, kolmen kiven (niistä 2 maaperäistä) väliin rakennettu. Arinan vahvuus oli n. 15 cm. Sen pinta lienee ollut savettu, ehkä kahteen eri kerrokseen. Alinna oli palaneitten kivien liuskoja.

Maaria

3. Rautainen putkikeihäs, lehti lattea, sen reunat ja putken suu rikkoutuneet. Lehden muoto suikea. Pit. 335 mm.

Ostettu. Löydetty Maarian Saramäen Marttilan talon tontilta, kanatarhasta, asuinrivistä n. 20 m N, ei kaukana siitä paikasta, jossa Rinne kaivoi v. 1905.

4. Punottu hopearengas, 6 vartaasta tehty. Rengas on aivan pyöreä, läpil. 14 cm. Renkaan sulkulaite on muodostettu niin että kaksi varrasta renkaan kummassakin päässä jatkuu muita pitemmälle ja punotaan taaksepäin uudelleen taivuttamalla siten että toiseen päähän muodostuu lenkki, toiseen pieni siihen pantava koukku. Siinä missä

valok. 5383

Maaria,
Saramäki, Marttila. 4-36
ruumishauta.

7603
Maaria

itse renkaan punottu osa loppuu on sen ympäri väännetty hopeanauhan eli kiskon pala, toisessa päässä - $2\frac{1}{2}$ spiraalia - aivan erikseen, toisessa - $3\frac{1}{2}$ - kiertämällä yhdestä renkaan hopeavartaista sen pää mainitulla tavalla renkaan ympäri. - Löydettävässä oli rengas ehyt mutta on myöhemmin yhdestä kohdasta katkennut.

L. pään alta (ei kaulalta), ja tuli näkyviin kun pääkallo poistettiin ruumishaudasta (ks. kert. top. ark.)
- Renkaan lukko-osa oli arkun yläpäähän päin.

5. 23 ehyttä ja muutamia särkyneitä palasia lasi- ja emaljihelmistä, pohjaväri sininen tai keltainen (1 "mit Gold überfangene") ja koristeina erivärisiä juovia ja tähtiä.

Helmet löytyivät n:o 4 sisältä ja alapuolelta, pääkallon alta.

*valokuvat
7603:4 i 6*


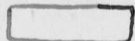
6. Kankaan reunakappaleita jonka ympäri on pujoitettu pieniä pronssirenkaita, joiden vahvuus n. 8 mm. Sitä muotoa kuin esim. Appelgren - Kivalo, Finnische Trachten (seuraavassa siteerattu vain Appelgren), Pl. IV:1. Näitä palasia on 8, pisin n. 14 cm. 4 niistä on taivutettu. - Esineet ovat

valok. 5383

7603

Maaria

kuuluneet johonkin pään vaatetukseen, huntuun (?). Ne olivat pääkallon yläpuolella ja pistivät siitä osaksi ylös- ja taapäin. Valitettavasti ne eivät enää olleet kaikki asemillaan haudan tultua paljastetuksi, sillä kaivettaissa oli työmies vetänyt pois suurimman palan ennenkuin todettiin että kyseessä oli ruumishauta. - N:o 6 oli näkyvissä ennenkuin n:ot 4 ja 5, jotka paljastuivat vasta kuin n:o 6 ja itse pääkallon jäännös oli poistettu.

7. 5 kappaletta spiraalikierrettä jonka sisällä on nauhaa. Putken läpileikkaus 5 mm, vartaan vahvuus n. 1 mm. Lyhyitä kappaleita. L. yhdessä n:o 6 kanssa.
8. Helmiä lasia tai emaljia, 9 ehyttä ja yksi puolikas. Vrt n:o 5. Löydetyt, kuten n:ot 6 ja 7, pääkallon päältä.
9. 2 poltetun saven palaa ja poltetun luun siru. L. kuin n:ot 6-8.
10. 36 helmeä, ehyttä tai osaksi rikkoutunutta, enimmäkseen kuin n:o 5, vrt Appelgren, Pl. XIV: 32 ja 38. Joukossa on myös sinisiä helmiä muotoa  ja yksi pitkäkäs  .
L. kartalle X merkityltä kohdalta, etupäässä rinnalta, ketjujen kohdalta rinnan oikealta puolelta.
11. Pyöreä kupurasolki, jossa on rautapaljin, minkä kantaan ja kodan vaiheille on ruostunut 4-niitistä kangasta. Solki on sitä muotoa kuin FM 1897, s. 6, k. 6 (tyyppi D).
- Vasemmanpuolinen solki.

valok. 5384/5

7603
Maaria



12. Pyöreä kupurasolki, samallinen kuin edellinen. Takana kangasta samoinkuin edellisessä. Soljen alla oli keltainen kolmitah-
tinen emaljihelmi.

Oikeanpuolinen solki.

13. Kappale luuta. Esineen n:o 12 alta.

Kuva

Kuva

14. Hopeinen hevosenkenkäsolki jossa hopeinen paljin. Soljen päät ovat pystyjä, päättyen nelikulmaiseen levyyn, koristetut . Soljen kehän lev. n. 9 mm., sen on alta tasainen, päältä , koristettu piste- ja viiva-iskennäisin. Mitat 63, 60 mm. - Neulan päällä oli kappale laudasta (arkun kannesta). Solki oli rinnalla (vrt karttaa), siinä asennossa että nupit olivat ylöspäin, t. s. päähän päin.

15. Rintaketjun palasia yksinivelisestä kaksirivisestä ketjusta. Renkaat n. 8 mm läpimitaten, n. 1 mm vahvuisesta pyöreästä vartaasta. - 2 ehyttä fasettoitua pitkäkstä sinistä lasihelmeä ja helmen fragmentti.

Löydetyt vainajan rinnalta, helmet vasemmalta puolelta yläpäästä.

Kuva


Kuva

16. Pronssispiraaliputkien palasia, kuin n:o 7. Löytyneet jostain rinnan kohdalta maata poistettaissa.

valok. 5384/5

valok.
5383

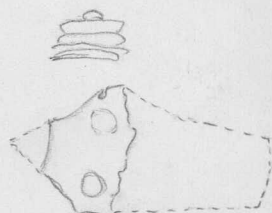
7603
Maaria

17. 2 poltetun luun palaa, puuta, luuta. -
Rinnan seudulta.
18. Rautaveitsi ja kappaleita tupen solituksen valok. 5383
ta, Veitsen kahva on puuta, osaksi säily
nyt. Esineen (n:o a) pit. 120 mm. Kahvan
yläpään ympäri on ollut kapea vanne ohues
ta hopeansekaisesta pronssilevystä, josta
on palasia (n:o b) jäljellä. Koristeina
yhdellä reunalla pieniä iskettyjä piste-
kuoppia. - Tuppi on ollut organista ainet-
ta. Solituksina on ollut suulla ohut, 11
cm levyinen ja koristamaton pronssikisko,
joka on kummastakin päästään ollut kahdel
la nastalla nahkatuppeen kiinnitetty (n:o c).
- Reunoja pitkin on ollut ohuita puoli-
torvelle väännettyjä pronssinauhoja (n:o d).
Vrt. Appelgren Pl. II:8. - Jäljellä on myös
jäännös pronssisilmusta (n:o e), josta on
tuppi voitu kiinnittää erikoisella paulal-
la kyljestäkin ^{päin/}vyöhön. Tässä silmussa jo-
ka on epäsäännöllisen kolmikulmainen, kär-
jeltä  tapaan ornerattu, on 2 pronssi-
nastaa. Läpileikkauksessa ~~kk~~ tulee näkyviin
itse silmukan pronssilevy, sen alla ohut
pronssilevy tupen reunasta ja sitten 2
nahkapalaa = tupen molemmat pinnat.

L. ruumiin vyötäisten kohdalta va-
semmalta puolelta.

19. Hopeinen rannerengas, levystä joka suippe- valok. 5384/5
nee tasaisiin päihin päin. Keskeltä le- 10404
vein, 13 mm. Levyn ulkopinta on kupeva,
sisäpinta vastaavassa määrässä kovero. Ko-
ristettu isketyillä ornamenteilla pitkin
kumpaakin reunaa. 8888 etc.

Esine oli vasemman käden ranteen ym-
päri.



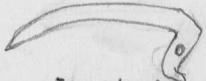


7603
Maaria

20. Ranneluuta, joka oli ed. n:ön rannerenkaan sisällä. valok. 5385.
21. Hopeinen spiraalisormus kolmessa kappaleessa. Keskus laajenee leveäksi levykilveksi, päät ovat ohutta kiskoa jotka sivuavat toisiaan. Levy ornerattu. Sen leveys 20 mm. - L. oikean käden sormesta. valok. 5383
22. Hopeinen "spiraalisormus", 2 kierrettä. Sormuksen leveys 23, korkeus 6, paksuus 3 mm. Sormus on oikeastaan tehty taivuttamalla 6 mm. levyinen päihin suippeneva hopealevy renkaaksi siten että päät sivuavat toisiaan, ja uurtamalla sitten sen pintaan keskelle juova, joten rengas muistuttaa spiraalirengasta.
- Löytynyt oikean käden sormesta. Ei voi sanoa oliko se samassa sormessa kuin n:o 21, koska edellinen siirtyi asemastaan.
23. Hopeamedaljonki viereen kuvattua muotoa ja 2 kertaa suurempaa kokoa. † Medaljongissa näkyy skandinavinen nelijalkainen eläin profilissa, pää taakänteinen, toinen etujalka nostettu eteen- ja ylöspäin ja tarttuen raamiin kiinni, lonkat päärynämäisiä. - Esine oli n:o 11 yläpuolella, siten että rengas oli siitä pois päin (NNW) ja ylöspäin, itse medaljonki n. 25 mm päässä n:osta 11. valok. 7737, 5383
- † Kannatinrenkas - hopeata - särkynyt.
24. Hopeamedaljonki viereen kuvattua muotoa ja 2 kertaa suurempaa kokoa. Eläin samaa muotoa kuin edellinen, mutta päinvastaiseen suuntaan katsova ja selvemmin tajuttava.
- L. n:o 12 yläpuolelta.

7603

Maaria

Kuvia

25. Höpeamedaljonki, jossa on erikoinen, myö- valok. 7737
hemmin niitattu silmu ja siinä sammallai-
nen kiinnitysrengas kuin edellisessä. Me-
daljongi - kuvattu vieressä - esittää hiu-
kan degeneroitunutta eläintä samaa muotoa
kuin edelliset.
L. n:o 11 Spuolelta, siitä n. 10
cm päästä.
26. Puuta arkun kannesta, löydetty rannerenkaan valok. 5385
n:o 19 päältä. Arkun laudat kulkevat ar-
kun pituussuuntaan, mutta tällä kohdalla
on kannen poikki kulkenut poikki-piena.
27. Rautasirppi , selkä suora, valok. 5382
kärki hiukan alastaivutettu, varsi alas-
päin kääntynyt ja sen pää koukussa ylös-
päin. Varressa on rautanasta. Mitat 224,
19 mm.
L. veitsen n:o 18 kohdalta, sen
ja arkun reunan väliltä.
28. Keritsimet, kolmessa kappaleessa, muotoa valok. 5382
 . Pit. 237 mm.
L. arkun jalkapäästä.
29. 2 rautanaulaa joissa jälellä puusyitä,
arkun N kulmista.
30. 11 rautanaulaa joista toisissa jälellä
puusyitä, arkun reunoilta.
31. Jäännöksiä puvusta: vasemmanpuoleisen säären
päältä jalkapäästä oleva kappale esilii-
nan reunakulmaa, nim. pronssispiraaleista
muodostettu kuvasikermä, jonka kukin kuvio
on  -muotoinen. Pronssispiraalit

7603
Maaria

4 kierroksen pituisia, varras pyöreä, aivan ohut. - Reunoilla särkynyt. - 2 hiilenpalaa, 1. näitten spiraalien vierestä.

32. Jäännöksiä esiliinan reunasta, löydetyt n:o 31 itään päin oikeanpuoleiseen sääreen asti. Tässä on 6 kappaletta (a) sellaisia kuvioryhmiä kuin n:o 31, sekä lisäksi 18 reuna-palaa vaatteesta. Viimemainitut ^(b) ovat läpimitaten 5 mm vahvuisia spiraaliputkia. - Reunus on nähtävästi ollut aivan sen mallinen kuin Appelgren, Pl. XV:1.

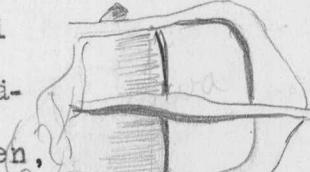
valok. 5383

33. Jäännöksiä vaatteesta (esiliinan oikeasta yläkulmasta?), löydetyt oikean reiden yläpäästä. Tässä on 2 kpl. sellaisesta vaateenreunasta kuin 32 b ja jäännös sellaisesta kuviosikermästä kuin n:o 31.

34. Jäännöksiä esiliinan vasemmasta yläkulmasta, veitsen tupen kohdalta löydetyt. Tähän kuuluu 2 suurehkoa spiraalikuviosikermää (a) sekä n. 10 lyhyttä spiraalitorven palaa (b) vaateen reunasta. Lisäksi on lyhyt osa vaateen reunaa in situ maassa (c); alla luuta, sitte maata kankaineen.

valok. 9210

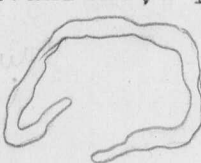
35. Rautanaula arkusta, 2 saviastianpalaa ja poltetun luun sirunen. L. läheltä n:oa 34.

36. Vyösolki rautaa, paljin myös rautaa. Pää- kaksipuolinen,  tehela on ollut särkynyt.

valok.
5382,
10411

L. haudan jalkapäästä.

Arkun ulkopuolelta?

37. Vyönhela, rautakisko, päihin kapeneva, taivutettu  muotoon. Keskus päältä pronssilla verhottu. L. kuin n:o 36.


valok. 5382

7603

Maa ria

38. Rautaveitsi viereen piirrettyä muotoa ja

valok. 5382



kokoa. L. haudan jalkapäästä arkun ulko-
puolelta, aivan läheltä n:o 28.

39. Kaksi kevjun kannatinta pronssia viereen
kuvattua

muotoa. Toi-

sen pin-

taan on ruostunut rautanivel ketjusta. E-
sineet löytyivät kaivausalueen S-päästä
läheltä haudan jalkapäästä syvältä erään
kiven kyljestä. Ne olivat yhdessä, taka-
pinnat vastakkain.

valok. 5382

40. 2. palaneen luun palaa, polvilumpiosta tai
värttinänpyörästä. Kuuluvat yhteen. L. joten-
kin samalta paikalta kuin 39.

valok. 5382

41. 7 hiiltynyttä jyvää, ohria, löydetyt hau-
dan ulkopuolelta n:o 27 kohdalta pitele-
mättömän maan rajalta.

42. samallaista hiitynyttä ohran jyvää, löy-
tyneet pitelemättömän maan rajalta haudan
NE puolelta (ks. löytökarttaa.)

43. Rasiallinen saviastianpaloja saviruukuista,
joissa on tasainen pohja ja profiloima-
ton reuna. Ei ornamentteja. Karkeata sa-
vea. L. kulttuurimaasta eri korkeuksilta
kaivausalueelta I.

puuttuu

44. Kuonaa ja poltetun saven palasia, 15 kpl.

L. kuin n:o 43.

45. 4 hevosen hammasta, 1. kuin n:o 43.

46. 3 polttamattoman luun palaa.

L. kulttuurimaan pohjalta.

7603

Maaria

47. Joukko palaneita luun siruja, löydetyt eri korkeuksilta kulttuurimaasta.
48. Palaneen puun ja nahkan paloja. Kuin n:o 47.
49. Pieniä petrifikaatteja. Kuin n:o 47.
50. 2 kivihiiilen(?) palasta. L. kuin n:o 47.
51. 2 saviastianpalaa, rautanaulan katkelma, 3 poltetun luun sirua, 6 pronssispiraalia vaipan reunasta, saadut seulomalla haudan kohdalla olleesta maasta.
52. 4 $\frac{1}{2}$ rautanaulaa, saadut seulomalla.
53. 3 rautanaulaa arkusta joka nähtävästi muodostaa toisen ruumishaudan, ed. haudasta n. 2 m E. Työt tässä keskeytettiin ja hauta on tutkimatta.


Kaivausalue II Saramäen Marttilassa. Alue II oli Marttilan talon päärakennuksen NW puolella kuistin vieressä (ks karttaa top. ark.) Tutkittu alue oli n. 2 x 3 m². Se oli suurten kivien verhoamaa nokista kulttuurimaata. Löydöt ovat:

54. Pronssinen tannerengas, tehty tasapaksusta pyöristetyn nelikulmaisesta vartaasta joka on koristeitta. Tasapäinen. Hiukan vääntynyt. 70 x 65 mm. Vartaan vahvuus 7 x 6 mm. - Vanhemmalta rautakaudelta.
- L. n. 30 cm syvästä kiven kupeelta.
55. Rautainen kaularenkaan(?) osa. Rengas on tehty n. 2 mm vahvuisesta pyöreästä rautavartaasta jonka ympärille on kiedottu spiraaliin toinen samallinen rautavarras, mikä on tiheässä ruuvikierteessä paitsi

7603

Maaria

keskellä jossa kierros on löysä. Esine on hieman taapunut. Päitten väli n. 20 cm. L. n. 20 cm syvästä kaivetun alueen S-reunalta.

56. Rautapuikon tai neulan kappale, fasetoidun pyöreä, pit. 32 mm., vahv. 6 mm.
57. 38 rautaista niittausnaulaa, enimmät n. 70 mm pituisia. Naulat löytyivät suppeahkolta alalta terrassimaisesti ylös nousevan pohjakallion ja parin suuren kiven välistä hyvin nokisesta kulttuurimaasta. 
58. 50 - 60 poltetun luun palaa, löydettyt kuin n:o 57.
59. Polttamattoman luun pala.
60. 23 saviastianpalaa ainakin kahdesta eri astiasta, joista toinen karkeahko, toinen ohutseinäinen, nyöriviivakoristein, kansainvaelluksen ajalla tavallista muotoa. L. sieltä täältä kulttuurimaasta.
61. 2 poltetun saven palaa. L. ks. ed. n:o.

7604

Ruotsinmaalaisen kirjailijan Sigurd Dahlbäckin lähetys herra John Lundgrenin puolesta, jolle lunastukseksi lähetetty 30 markkaa kirjeen n:o 591 mukana 8/IX 19 Alatornioon.

Simo
(Ranua)

Kaitataltta, terälle päin soukkeneva, niskapuolelta vain osittain silitetty, kaunista mustaa liusketta, mitoiltaan 129, 27, 16 mm.

L. "Alaportimojärven

